

Tuen tarkistuslista

Käyttäytymistä tukeva oppimisympäristö

VARHAISKASVATUS- / KOULUYHTEISÖ

Tuen tarkistuslista on työkalu ammattilaisten arvioinnin tueksi pohdittaessa annetun tuen toimivuutta sekä jatkotukea. Jokaisen osion loppuun on jätetty kaksi tyhjää riviä, joihin on mahdollista lisätä omassa yhteisössä keskeisiä asioita.

Lomakkeen täyttämispäivämäärä: _____

Lomakkeen täyttäjä: _____

YHTEISÖN RAKENTEET JA SITOUTUMINEN	Käytössä	Ei ole ollut saatavilla	Toimivuus 0-3 0 ei apua 1 auttaa vähän 2 auttaa 3 auttaa huomattavasti	Milloin otettu käyttöön (pvm)?	Jatkosuunnitelma (Jatkuuko tuki samanlaisena, muokataanko, miten muokataan?)
Käyttäytymisen myönteisen tukemisen periaatteiden ja käytänteiden määrittely yhteisötasolla					
Tieto yhteisön toimintatavoista ja käyttäytymisen myönteisen tuen periaatteista ja käytänteistä saatavilla					
Käyttäytymisen tueksi nimetty yhteisössä toimintaa koordinoiva vastuhenkilö					
Yhteisön kaikkien aikuisten samansuuntainen toiminta					
Yhteisön uusien jäsenten perehdyttäminen käyttäytymisen myönteisen tuen periaatteisiin ja käytänteisiin					
Henkilökunnan osaamisen ylläpitäminen esimerkiksi toimintatavoista keskustelemalla, tiedottamalla ja kouluttamalla					
Käyttäytymisen tuen toimivuuden seuranta säännöllisellä tiedonkeruulla					
Yhteisön toimintatapojen kehittäminen kerätyn tiedon pohjalta					
Henkilökunnan kouluttaminen tarveperustaisesti ja osaamisen / resurssien lisääminen tilannekohtaisesti					
Henkilökunnan hyvinvoinnin tukeminen suunnitelmallisesti					

PSYKOSOSIAALINEN OPPIMISYMPÄRISTÖ					
TUNNE- JA VUOROVAIKUTUSTAITOT					
Tunne- ja vuorovaikutustaitojen suunnitelmallinen opettaminen, mallintaminen ja harjoittelu					
Lämmin kohtaus (katse, hymy, tervehtiminen)					
Aikuisten aloitteellisuus vuorovaikutuksessa, ymmärtämisen varmistaminen					
Kysyminen, kuunteleminen, vastavuoroisuuden varmistaminen					
Lasten ja nuorten vuorovaikutustarpeisiin ja -aloitteisiin vastaaminen					
Tilanteeseen sopiva kommunikointi (ikä- ja kehitystaso, kielitaito, vaihtoehtoiset kommunikointitavat)					
Sovittelu- ja ongelmanratkaisutaitojen opettaminen, mallintaminen ja harjoittelu suunnitelmallisesti					
MYÖNTEINEN ILMAPIIRI JA PSYKOLOGINEN TURVALLISUUS					
Henkilökunnan kuunteleva, läsnäoleva asenne					
Toiminnan ohjaaminen myönteisillä tavoilla					
Kohdennettu kehuaminen, kannustaminen ja kiittäminen					
Myötätunnon osoittaminen					
Vahvuuksien näkeminen ja hyvän huomaaminen					
Ohjaava ja kannustava palautteenantotapa					

Osallisuuden tukeminen (esim. lasten ja nuorten mahdollisuudet osallistua toiminnan suunnitteluun ja vaikuttaa, aidot ja näennäiset valinnanmahdollisuudet)					
Lasten ja nuorten välisten vuorovaikutussuhteiden ja yhteisöllisyyden tukeminen rakenteellisesti (esim. kummi- ja tukioppilastoiminta)					
Yhteisön toiminta huomioi jatkuvan ryhmäyttämisen					
Yhteisön toiminta huomioi moninaisuuden sekä lasten ja nuorten erilaiset tarpeet					
Kiusaamista, häirintää, syrjintää ja väkivaltaa ehkäisevät toimintatavat määritetty ja aktiivisesti käytössä yhteisössä					
Poissaoloja ehkäisevät toimintatavat määritetty ja aktiivisesti käytössä					
Suunnitelmallinen ryhmä-dynamiikan ja hyvinvoinnin seuranta esimerkiksi kyselyin					
KÄYTTÄYTYMISODOTUKSET					
Yhteisössä määritelty 3-5 yhteistä käyttäytymisodotusta					
Käyttäytymisodotukset tarkennettu eri tilanteisiin ja ympäristöihin					
Ryhmien omat säännöt ja toimintatavat johdettu yhteisistä käyttäytymisodotuksista					
Käyttäytymisodotukset ja säännöt muotoiltu myönteisesti toimintaohjeiksi					
Käyttäytymisodotukset ja säännöt näkyvillä eri ympäristöissä					
Käyttäytymisodotusten mukaisen toiminnan aktiivinen opettaminen,					

mallintaminen ja harjoittelu					
Käyttäytymisodotusten mukaisen toiminnan suunnitelmallinen kehuminen ja palkitseminen					
Ei-toivottuun käyttäytymiseen puuttuminen yhdessä määritellyillä ja kaikkien aikuisten, lasten ja nuorten tiedossa olevilla tavoilla					
YHTEISTYÖ KOTIEN KANSSA					
Huoltajilla mahdollisuus osallistua suunnitteluun ja vaikuttaa					
Huoltajilla mahdollisuus osallistua yhteisön arkeen					
Luottamuksellinen ja avoin kasvatusyhteistyö					
Säännöllinen yhteydenpito huoltajien kanssa, yhteistyön tiivistäminen tarvittaessa					
MONIALAINEN YHTEISTYÖ					
Kollegiaalinen, erityisopettajan ja opiskeluhoitopalveluiden henkilöstön konsultointi arjen toimintatapana					
Eri ammattilaisten osaamisen arvostaminen ja yhteistyö ammattiroolien mukaisesti ja vahvuusperustaisesti					
Yhteisöllisen opiskeluhoitotyön suunnitelmallisuus ja toiminta esimerkiksi vuosikellon mukaan					
Yhteistyön suunnitelmalliset rakenteet (esim. yhteydenotto, tiedonsiirto...)					

Suunnitelmallinen, päiväkodin tai koulun toimintaa tukeva yhteistyö varhaiskasvatuksen tai esi-/perusopetuksen ulkopuolisten toimijoiden kanssa (esim. nuorisotoimi, kirjasto, järjestöt, seurat...)					

PEDAGOGINEN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Yhteisopettajuus ja tiimityö toimintatapoina					
Suunnitelmalliset yhteistyön rakenteet (esim. lukujärjestykset, palkitukset, ys-aika, tiimiaika...)					
Sujuva tiedonsiirto pedagogisen henkilökunnan välillä					
Sovitut, yhteiset toimintatavat pedagogista oppimisympäristöä jäsentämässä esim. aloittamisen, lopettamisen ja siirtymien rutiinit, myöhästymisiin tai tehtäväunohduksiin reagoiminen					
Käytössä monipuoliset, lapsi-/oppilasryhmälle sopivat opetusmenetelmät					
Rakenteelliset ratkaisut esim. joustavat pienryhmät					

FYYSINEN OPPIMISYMPÄRISTÖ

Tilojen organisointi (sisä- ja ulkotilat) tukee toivottua käyttäytymistä					
Tarpeen mukaan määritellyt alueet esimerkiksi eri ryhmille eri ulkoiluhetkissä tai välitunneilla					
Selkeästi nimetyt rakennukset ja tilat, selkeät opasteet kulkemiseen					

Tilojen joustava käyttö ja vuorottelu					
Tilojen muunneltavuus					
Tilan jakamisen mahdollistavat kalusteet, esim. lukunurkka, yhteistyön tila, rauhoittumistila, pukeutumismatto					
Olemassa olevien tilojen luova, joustava käyttö					
Aistiystävällisyys huomioitu					
Käyttäytymistä tukevia apuvälineitä (esim. kuulo-suojaimet, erilaiset istuimet, hypistely- ja painotuotteet) kaikkien lasten ja nuorten käytettävissä					

Muita huomioita:
